

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3076/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Szolnoki Törvényszék 4.B.268/2024/2. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó meghatalmazott jogi képviselő (dr. Kardos Sándor ügyvéd) útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Szolnoki Törvényszék 4.B.268/2024/2. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, valamint XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdésére hivatkozva.
- [2] Az indítványozó és három vádlott-társa ellen különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt indult eljárás a Szolnoki Törvényszéken. Az indítványozó az eljárásban I. rendű vádlottként szerepelt tettesként. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Főügyészség vádiratában indítványozta, hogy a Törvényszék az ügyészség és a IV. rendű vádlott között létrejött egyezséget hagyja jóvá a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 424. § (2) bekezdés a) pontja alapján. A Szolnoki Törvényszék az elkülönítést követően 4.B.268/2024/2. számú ítéletével jóváhagyta az egyezséget.
- [3] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. §-a alapján kérte a Szolnoki Törvényszék 4.B.268/2024/2. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Ezenkívül az indítványozó kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy az ellene folyamatban lévő eljárásból zárja ki a Szolnoki Törvényszék tanácsát, továbbá indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. § (1) bekezdése alapján vizsgálja meg a Be. 499. § (6) bekezdésének, valamint az 500. § (1) bekezdésének Alaptörvénnyel való összhangját a XXVIII. cikk (1) bekezdésben rögzített tisztességes eljáráshoz való jog sérelme szempontjából.

- [4] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, a XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdésének sérelmére hivatkozott. A tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben azt sérelmezi, hogy az eljáró bíróság a jogi szabályozás felülírásával és kitágításával hozta meg döntését, amely az indítványozó szerint *contra legem* és *contra constitutionem* jogalkalmazási tevékenységet jelent. Indítványában előadta továbbá, hogy mivel a vele szemben folyamatban lévő ügyben eljáró bíró hagyta jóvá az alkotmányjogi panasszal támadott egyezséget, az eljáró bíró álláspontja szerint nem tud pártatlanul ítélni az ügyben, mivel őt azonos tényállás mellett ugyanazon bűncselekményekkel vádolják tettesként, mint amelyek miatt az egyezséget kötő korábbi IV. rendű vádlottat bűnsegédként történő elkövetés miatt elítélték, így sérül a pártatlan bírósághoz való joga.
- [5] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [6] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül lehet írásban benyújtani, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [7] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti.
- [8] Az indítványozó a 4.B.268/2024. számú büntetőügyben egyéb érdekeltként vett részt. A Be. 37. § alapján az egyéb érdekelt – a vagyoni érdekelthez hasonlóan, akinek érintettségét az Alkotmánybíróság több döntésében is kimondta {3240/2022. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [7]; 3338/2023. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [23]; 3029/2024. (I. 24.) AB határozat, Indokolás [43]} – a büntetőeljárásban részt vevő személy, a Be. 58. § (1) bekezdés *a)* pontja értelmében pedig a büntetőeljárásban hozott határozat jogára, jogos érdekére közvetlen hatással van. Ennek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó érintettnek minősül.
- [9] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére csak a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez szükséges „kellő idő” hiányával, illetve a hátrányos tartalmú visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {pl.: 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [86]–[91]; 3041/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [22]; 3386/2023. (VII. 27.) AB végzés, Indokolás [39]; 3024/2024. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [29]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B)

cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság követelményének a sérelmét is állította, de nem az Alkotmánybíróság gyakorlata által az érdemi vizsgálat feltételül megkívánt, a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával összefüggésben álló sérelmet állított, ezért az Alkotmánybíróság ezt az indítvány-elemet nem vizsgálhatta érdemben.

- [10] 3.2. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek csak részben felel meg. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át), a támadott bírósági határozat megjelölését, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1), (3) és (7) bekezdés]. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz abban a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági határozat alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt, valamint zárja ki a Szolnoki Törvényszék eljáró tanácsát a saját folyamatban lévő büntetőügyéből. Az indítványozó kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. § (1) bekezdése alapján hivatalból vizsgálja meg a Be. 499. § (6) bekezdésének, valamint az 500. § (1) bekezdésének Alaptörvénnyel való összhangját a XXVIII. cikk (1) bekezdésben rögzített tisztességes eljáráshoz való jog sérelme szempontjából.
- [11] Az Alkotmánybíróság hatáskörébe nem tartozik folyamatban lévő büntetőeljárásokban bíró, bírói tanács kizárása, így az Alkotmánybíróság az indítvány ezen elemét érdemben nem vizsgálta. Az Alkotmánybíróság utal rá, hogy az Abtv. 28. § (1) bekezdése szerint hivatalból és nem kérelemre jár el. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdés alapján kezdeményezhette volna az Abtv-ben foglalt feltételek mellett az ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességének vizsgálatát, azonban erre irányuló kérelmet, valamint erre vonatkozó részletes indokolást alkotmányjogi panaszában nem terjesztett elő.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) és (7) bekezdésének sérelmére, nem indokolta meg azonban alkotmányos érveken alapuló indokolással, hogy a kifogásolt bírói határozat miért sérti az Alaptörvény felhívott rendelkezéseit. Az elégtelen alkotmányjogi indokolás az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az érdemi elbírálás akadályát jelenti {3015/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [13]; 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]; 3119/2020. (V. 8.) AB végzés, Indokolás [7]}. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az indítványnak az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) és (7) bekezdésére vonatkozó részét érdemben nem vizsgálta.
- [13] 3.3. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése kapcsán a pártatlansággal összefüggésben megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek.

- [14] 4. Az Abtv. 29. §-a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [15] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Törvényszék egyezséget jóváhagyó ítéletét támadta meg arra hivatkozva, hogy az sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, mert véleménye szerint ugyanaz a bíró nem tud pártatlanul ítélni az ő ügyében, aki az elkülönített vádlott-társa ügyészséggel kötött egyezségét korábban jóváhagyta. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó pártatlansággal kapcsolatos kifogásai nem az alkotmányjogi panasszal támadott Szolnoki Törvényszék 4.B.268/2024/2. számú ítéletével összefüggésben merültek fel, hanem az indítványozó azt kifogásolja, hogy az egyezséget jóváhagyó ítéletet meghozó bíróság jár el az indítványozó még folyamatban lévő büntetőügyében. Az indítvány alapján ezért nem állapítható meg a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, mert az alapjogi sérelem bekövetkezését az indítványozó a saját ügyében látja, ami még folyamatban van.
- [16] Az alkotmányjogi panasz a pártatlansággal összefüggésben nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem. Az Alkotmánybíróság utal rá, hogy a pártatlanság kapcsán korábban már részletesen kifejtette álláspontját a 26/2021. (VIII. 11.) AB határozatában. Ebben a döntésében az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy „[...] a büntetőjogi felelősséget a bíróságnak minden esetben adott terhelt vonatkozásában, önállóan kell vizsgálnia. Ezen önálló vizsgálat eredményeként a büntetőjogi felelősség megállapítása is a terhelt személyéhez kötődik. Így, ha az eljárás több terhelt ellen folyik, az egyik terhelt büntetőjogi felelősségének – akár a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatán alapuló – megállapítása nem mentesíti a bíróságot az egyéb terhelt(ek) büntetőjogi felelősségét érintő teljes körű bizonyítás és mérlegelés kötelezettsége, a büntetőjogi felelősség személyhez kötődő elbírálása alól.” {Indokolás [83]}. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság nem látta indokoltnak az indítványozó által kifogásolt jogszabályok vizsgálatát.
- [17] Az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy a bíróság a beismerő nyilatkozat elfogadásával mindössze arról foglal állást, hogy bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a feltételei fennállnak. Mindebből az következik, hogy az előkészítő ülésen – a Be. 167. § (4) bekezdése szerinti bizonyítékértékelési tevékenység hiányában – nem folytatható olyan bizonyítás, amelynek eredményeként a beismerő terhelt bűnösségével összefüggésben a bíróságnak, az eljáró bíróság bármely tagjának saját meggyőződése alakulhatna ki. Ilyen előzetes bírói álláspont hiányában pedig nem áll fenn olyan objektív körülmény, amely a bíróság döntéshozatalát az egyéb terhelteket érintően szükségszerűen meghatározná, és amely miatt a bíró pártatlansága megkérdőjelezhetővé válna. Az Alkotmánybíróság szerint ilyen előzetes álláspont hiányában nem sérül a pártatlanság látszata, és a bíróság pártatlansága a bűnösséget be nem ismerő terhelt büntetőjogi felelősségének a vizsgálatában még akkor sem

kérdőjelezhető meg, ha a vádlottak cselekvősége szorosan összefügg, és az elkövetési magatartás egymást kiegészíti. Nem sérül ezért az Alkotmánybíróság szerint a pártatlan bírósághoz való jog pusztán amiatt, mert utóbb, a tárgyalás eredményeként a vádlott(ak) ügyében olyan bíró ítélezik, aki korábban, az előkészítő ülésen a bűnösséget beismerő vádlott(ak) nyilatkozatát elfogadta, és a büntetőjogi felelősség(ük)ről ítélettel határozott {26/2021. (VIII. 11.) AB határozat, Indokolás [84]-[86]}.

- [18] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (2) bekezdés, az Abtv. 29. § és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. április 29.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró